

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Piątek, dnia 5 grudnia 1919 roku

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmują wyłącznie Centralne biuro ogłoszeniowe Związku pracy prowincjonalnej — Zgoda № 1 w Warszawie.

Nr. 327

Cena prenumeraty:
w ŁODZI
Kwartalnie Mk. 24.00
Miesięczn. „ 8.00
Za roznośzenie
80 fen. miesięcznie.
Z prz. pocztową:
Kwartalnie Mk. 28.00
Miesięczn. „ 9.00

Kalendarzyk:
Piąt. 5.XII Sabby Op.
Sob. 6.XII Mikołaja.
Niedz. 7.XII Ambrożego.
Pon. 15.XII Walerjana i Iren.

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

CENA OGŁOSZEN Przed tekstem lub w tekście mk. 250, za tekstem 85 fenitów w nakładzie mk. 1,25 za wiersz petitowy. **Dropne ogłoszenia** 15 fe za wyraz. Najmniej 1 mk. Komunikaty mk. 250. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. **Artykuły** bez oznaczenia honorarium uważ Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego. Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kios

ZAWIADOMIENIE.

W sobotę, dnia 6 b. m. — — — — — „POLONIA-PALACE” Dzielna № 36
w LOKAŁU RESTAURACYJNYM odbędzie się **Koncert smyczkowy** z udziałem pierwszorzędnych wspaniałych sił artystyczno-muzycznych. 5% z ogólnego dziennego targu przekazują na Żołnierza Polskiego. Przy czem polecam wykwintną i smaczną kuchnię, bogatą piwnicę i obficie zaopatrzone BUFET. — Szczegóły koncertu w programach. 3118-2

Z poważaniem **J. JACOWSKI**

Początek koncertu o godzinie 8 wiecz.

Przygotowania do nowego rozbioru.

Całą opinię polską wstrząsnęły ostatnie wieści z Paryża, przynoszące nam pogłoski o nowych zakusach angielskich, dążących do okrojenia i zaszachowania tworzącego się państwa polskiego. Zakusy te wyraziły się w zamachu, jaki p. Lloyd George i jego towarzysze angielscy uplanowali na polskość Galicji Wschodniej.

Nowe komplikacje w sprawie utworzenia rządu!

Ludowcy odmówili współpracy Paderewskiemu!

(Od własn. koresp.)

Warszawa, 4 grudnia. Polskie Stronnictwo Ludowe, po głośnych i krzykliwych debatach w sprawie proponowanego mu przez premiera udziału w pracy stworzenia gabinetu, wystosowało następujący, szyderczy pod formą powierzchownej uniżoności, list do Paderewskiego:

„Jaśnie Wielmożny pan Paderewski! Czyniąc zadość życzeniu JWPana, mamy zaszczyt donieść, że stronnictwo nasze nie jest w możności brania udziału w tworzeniu rządu i t. d.”

Odpowiedź ta wywołała ogólną konsternację w kręgach politycznych, gdyż krzywe ona dotychczasowe usiłowania i psuje plany stworzenia nowej większości sejmowej.

Pos. Skulski jednak, jako przewodniczący Polskiego Zjednoczenia Narodowego, oraz Związek Ludowo-Narodowy irwają nadal na swym stanowisku i prowadzą dalej usiłowania stwo-

zenia większości.

Sytuacja znowu pozostała nie jasna i trudno przewidzieć, jak szybko i w jakiej formie uda się p. Paderewskiemu dokończyć rozpoczętego dzieła.

Rokowania toczą się nadal. Na jutro po południu został zwołany konwent seniorów, w celu przeprowadzenia obrad w tej sprawie.

Kunktatorstwo i rozwydrzenie partyjnicze Sejmu jest tem więcej godne napiętnowania, że, jak donosi nam nasz korespondent warszawski, do Sejmu nadal nadchodzą codziennie stopy depesz z całego kraju, wzywające jaknajrychlejszego ratunku z rąk głodu i wzburzonego, grożącego rozruchami oraz rewolucją nastroju ludności.

A tymczasem pp. suwereny kłócą się i swarzą o czcze formułki programowe oraz załatwiają swe porachunki partyjne, podczas, gdy Polsce dach pali się nad głową...

Polityka angielska oddawna zajęła stanowisko wrogie dla sprawy polskiej. W zagadnieniach Gdańska, Górnego Śląska, naszych granic wschodnich — wszędzie przedstawiciel Anglii Lloyd George w sposób dziwnie bezwzględny oponował przeciw wszelkim koncesjom na rzecz Polski. Obecnie zaś, przy rozstrzygnięciu kwestii ziemi czerwińskiej, to nieprzejednane stanowisko znalazło swój wyraz w szeregu projektów, podsuwanych przez Anglię Radzie Najwyższej, projektów, które dążyły otwarcie do wydarcia nam tej dzielnicy, kilkakrotnie za cenę krwi polskiej oswojonej przez armię naszą z pod inwazyi band hajdamacko-bolszewickich.

Początkowo plan angielski dążył do zupełnego oddzielenia ziemi czerwińskiej od Polski. Wobec jednak silnej opozycji w łonie Rady pięciu, p. Lloyd George postawił ostateczny wniosek, jako warunek sine qua non ze strony Anglii, warunek, od którego to państwo nie odstąpi.

Ten nowy projekt Lloyda George'a, który przez Radę najwyższą, znuzoną ustawiczną obstrukcją Anglii, został zaakceptowany, ustanawia stan rzeczy wprost dziwacznie zaplątany, chaotyczny, nie zadawalniający nikogo, natomiast stawiający Państwo polskie w niestęchanie ciężkiej sytuacji z rąk perfidynie obmyślonego, niejasnego stosunku prawnego państwowego między Polską a Galicją Wschodnią.

Układ, do którego podpisania Polska ma być zmuszona podobno groźbą nie oddania jej terenów zachodnich, przyznanych przez traktat pokojowy, jest w ogólnych zarysach następujący:

Dla obrony zagrożonej Galicji Wschodniej.

Utworzenie się „Związku postów małopolskich”. Kontrpropozycje polskie. Odezwa do ludności Wschodniej Małopolski.

(Od własn. korespondenta).

Warszawa, 4 grudnia. Postowie z Galicji Wschodniej utworzyli dziś „Związek postów małopolskich”. Na posiedzeniu zarządu związku uchwalono jednomyślnie, że traktat w sprawie Galicji Wschodniej jest nie do przyjęcia. Postawiono rozważać statut dla Wschodniej Małopolski uchwalony przez Radę Najwyższą, jako kontrpropozycję i wystawić ze strony polskiej kontrpropozycję.

W tym celu wybrano specjalny komitet rektacyjny, który ma opracować statut według wytycznych polskich i wydać odezwę uspakajającą do ludności Wschodniej Małopolski, zapowiadającą, że Polska nigdy nie zrzeknie się praw do tej dzielnicy i potrafi ją obronić przeciw wszelkim wrogim zakusom.

Warszawa, 4 grudnia. Dziś odbyło się posiedzenie nagłe komisji do spraw zagranicznych. Postanowiono wezwać polskich delegatów pokojowych z Paryża i Londynu, aby zdali sprawozdanie o tem, w jaki sposób przeprowadzali dotychczas obronę praw Polski do Wschodniej Galicji.

Układ, do którego podpisania Polska ma być zmuszona podobno groźbą nie oddania jej terenów zachodnich, przyznanych przez traktat pokojowy, jest w ogólnych zarysach następujący:

Polska dostaje mandat do zarządzania Galicją Wschodnią na lat 25. Granica pomiędzy Galicją Wschodnią a Zachodnią rozpoczyna się na dawnej granicy rosyjsko austriackiej i biegnie wzdłuż wschodniej granicy gminy Bełżec (tuż na południe od Tomaszowa Lubelskiego); dalej idzie pomiędzy powiatami Cieszanów i Rawy Ruska; dalej granicami pomiędzy powiatami Cieszanów i Jaworów; dalej granicami powiatów Jarosław i Przemyśl z jednej strony, a powiatami Jaworów, Mościska, Sambor i Stary Sambor; dalej przechodzi o 2 kilo netry na wschód od Chyrowa; dalej linją działu wodnego pomiędzy Stywiążą i Dniestrem (czyli odcina kawałek powiatu staro-samborskiego); wreszcie granicami powiatów Dobromil i Lisko z jednej

Pamiętajcie, że sprawna wraza i łączność narodowa są podłożem państwa polskiego!

Stary Sambor i T. ka z drugiej strony — aż do granicy słoweckiej.

Polska reprezentuje Galicję Wschodnią, naczelnym zaś Polak zapewnia Galicję Wschodnią to samo wolności obywatelskie, ludności się cieszą, wszyscy obywatele państwa polskiego. Języki urzędowe są dwa: polski i ruski. Prawa mniejszości w Galicji Wschodniej są zagwarantowane traktatem dodatkowym z dn. 23 czerwca r. b.

Galicja Wschodnia będzie miała własny Sejm jednoizbowy. Kompetencja Sejmowa obejmuje sprawy wyznaniowe, oświatowe, dobroczynności, higieny, lokalnych środków komunikacji, popierania rolnictwa i nawadniania, torowania praw zasadniczych o organizacji i administracji gmin wiejskich i miejskich, podatków miejscowych, oraz spraw agrarnych. Sejm uchwała też budżet na sprawy, do jego kompetencji należące.

W sprawach agrarnych rząd polski i mieszkańcy Galicji Wschodniej mogą się zwrócić do Ligi narodów (?).

Galicja Wschodnia będzie miała swych posłów w Sejmie Polskim.

Namiestnik mianuje urzędników z pośród mieszkańców kraju, bez różnicy wiary i narodowości. We Lwowie będzie się mieścić siedziba sądu najwyższego dla Galicji Wschodniej.

Budżet Galicji Wschodniej będzie się składał w odpowiedniej części z podatków ogólnych, wyznaczonych przez Sejm warszawski, oraz z podatków dodatkowych, uchwalonych przez Sejm galicyjski. Polska może stosować w Galicji Wschodniej pobór wojskowy. W czasie pokoju kontyngent pobrany w tym kraju musi być stacjonowany w jego granicach.

Traktat powyższy wejdzie w życie równocześnie z traktatem z Austrią. Pierwszy sejm galicyjski zwołany będzie najpóźniej w 9 miesięcy po wejściu w życie traktatu.

Przyznanie Polsce Galicji Wschodniej w fikcyjnie posiadanie ma do 25 stycznia nieodpłatnie wraść prokuraturę i dla latności turystów, dla państwa polskiego. Wszelkie podjęcie większych prac w celu odnowy i uszczuplenia niesłychanie kraju, wszelkie zapobiegawcze rozlewności, na dalszą rolę obliczonych planów reorganizacji ekonomicznej i robót, stało się niemożliwym, gdyż rzecz Damoklesa, wiszący w postaci rycy, zagadkowego „plebiscytu” umożliwiła normalną akcją. Plan więc ten ustanawia niesłychane upośledzenie ziemi czerwieńskiej, godzi w suwerenność państwa polskiego i tworzy w łonie Europy zarzewie nowych komplikacji i niebezpiecznych zatargów.

W swej polityce zachłannej i bezagłębnej, Anglja trzyma się nadal dawnych bezdusznych przesłanek machiawelizmu dyplomatycznego cniec już obecnie zabezpieczyć sobie wpływy na kontynencie i zaszachować przyszłe, w jej przewidywaniu dominujące potęgi militarne Francji i Polski. Anglja pragnie osłabić Polskę i stworzyć sobie przez poddykanie zatargu polsko-ruskiego, możność wpływów. Lecz pod tym względem rachuby Lloyd'a Georga muszą być umiastwione. Polska nie może się zrzec i nie zrzeknie się swych praw do Galicji Wschodniej. Nawet wrogi nam państwa centralne nie osmieliły się otwarcie odziedziczyć ziemi czerwieńskiej, od jej matczynej, a w traktacie brzeskim o Galicji Wschodniej nie było mowy. Anglja chce Polskę wymierzyć cios, przed którym nawet zawahała się pruska pięść...

Polska Galicji Wschodniej się nie zrzeknie, a traktat hańbiący nie podpisze. Pod tym względem jednocy się cały naród. Na dwunastym i wykrętnie maskujące wydarzenia nam tej ziemi plany, możemy mieć tylko jedną odpowiedź: nie oddamy!

Ichtisaurus.

zamiar doskonale wasze tendencje do życia, już nieda się wam ternanie rzesz robotniczych. Robotnik polski b... d... ma powołać do przyszłej g... miast... Robotnik ma dosyć waszej g... carni, zanadto już dał mu się we znaki g... nędra.

Polskie Stronnictwo Chrześcijańskie D...

Fundusz na cele oświatowe otrzy...
Socjalistyczne Stow. Światło 2,250 mk.
Czerw. Szkoła 1,500 mk., Stronisci 1,000
Narod. Związek Robotn. 1,000 mk., S...
Czerwień. 250 mk.

Oświadczenie Radnych Chrześcijańskich
Demokracji na posiedzeniu Rady Mi...
w dniu 3 grudnia 1919 r. w Pabjanicach

Dobre ogólne i szczerze polepszenie dol...
zika to cel, dla którego wstąpił do Rady
skie.

Niestety kilkomiesięczne istnienie naszej
Miejskiej wykazało, że mało jasrawo, że ciasno
tymsko doktrynerskie, a nie rzeczowe i
traktowanie sprawy, krzycząca niesprawiedliwość
z... miast... cechowały prawie każde dotych
we posiedzenie, wśród takiej atmosfery tylko na
dę społeczeństwa pracować można.

Wobec powyższego sumienie i poczucie
felisja namyśle nam wycofać się z obecnego z
Rady Miejskiej, tymbardziej, że coraz wzmagają
cięższe nie d... żadnej rękoma na przyszłość.

Polskie Stronnictwo Chrześcijańskie Demokracji
Za zgodność

Bernard Dob...

Podobne oświadczenie złożyli: Frakcja R...
Narodowego Związku robotniczego i Frakcja z
Słowarzyński Polskich, po złożeniu oświadczeni
niez złożyli swe radzieckie mandaty.

KRONIKA.

— Rejestracja słułów zawartych
Sowieckoj.

a) Na skutek licznych podań o w...
do tegoż rejestru stanu cywilnego z...
miejscowych zawartych w Rosji Sowieckiej, p...
Notariuszem Ludowym oraz dzieci zrodzon...
z tych małżeństw, przewodniczący Wydziału
leśń Urzędowi Stanu Cywilnego, przedstawic
ministra W. R. i O. P. ośnośnie memo
tu, wychodząc z założenia, że w myśl ar...
kodeksu Cywilnego dzieci muszą być r...
ne w Urzędzie w ciągu 8-tu dni od chwili
dzenia, zaś uchybiając się od obowiązku
wania grozi im kara przewidziana w ar...
kod. karn.

— Komisja rekwizycyjna okręgowa.

a) Zorganizowana została Komisja rekwizycyjna okręgowa przy D. O. G. mająca na celu rewindykację sił sprowadzonych przez zycję okupantów. W skład tej komisji pp.: starosta Zbrożek, sędzia Cygański, m... rowie — Bajer i Stepiński oraz pp.: Antoni i Osowski. — Siedzibą komisji jest st... na m. Łódź.

— Nowa placówka władzy wojskowej.

We wrześniu r. b. powstało w Warszawie Towarzystwo Wiedzy Wojskowej.

I Łódź nie chce pozostać w tyle za szawą. Z inicjatywy Dowódcy O. Gen. g... szawskiego, odbędzie się w tych dniach w Łódzi Głównym organizacyjne zebranie 10-go roku T-wa Wiedzy Wojskowej. Nie w... wątpić, że zapowiedź powołania do życia T-wa W. W. wzbudzi w szerokich kołach dzian żywe zainteresowanie. Zainteresowanie powinno znaleźć swój wyraz w licznych zg... niu sę kandydatów na członków popierając Kola, które mu owego moralnego i materialnego poparcia nie powinien odmówić nikt, komu bro, a... i wykształcenie naszej młodej a... cjęskiej armii leży na sercu.

— Pozdrowienia z frontu

dla pięknych Łódzianek zasyłają: sierż. Fr. mesz, kapr. St. Będkowski, kapr. R. Kuczyński, kapr. J. Kolenko, st. żołn.: St. Smolarek, Włodarek, Wł. Zarank, St. Przybylak.

— Pretensje inwalidów.

a) Okręgowa ekspozytura sekcji Opieki S. W. zawiadomiła Magistrat, iż od 1-go gr... nia wszystkie pretensje inwalidów wojny Eu... pejskiej armii polskiej i uczestników powstania 1863 r. należy kierować wyłącznie do (Ewangeliczna Nr. 17).

Echa w sprawie mianowania żyda prezesem Sądu Okręgowego.

Protost związków oraz instytucji łódzkich.

Wysłuchawszy relacji komisji pracowników sądowych co do protestu z powodu mianowania na stanowisko prezesa Sądu Okręgowego w Łodzi — żyda, zebrani przedstawiciele związków: poczty, telegrafu, telefonu, skarbowości, nauczycielstwa polskich szkół powszechnych, Resursy Rzemieśniczej w Łodzi, Stow. rzemieśl.

okregu łódzkiego wnoszą gorący protost przeciwko zażydzeniu instytucji państwowych, oraz mianowaniu na powyższe stanowisko prezesa — wyżej wspomnianego osobnika.

Łódź, dnia 3 grudnia 1919 r.

Następują 16 podpisów reprezentantów wyżej wymienionych związków.

Znamienny rozłam w Radzie Miejskiej w Pabjanicach.

Rządy socjalistyczno-żydowskie zmusiły inne stronnictwa do ustąpienia.

Nie przebrzmiały jeszcze echa ustąpienia p. Patersona, który w porę się zorientował do czego prowadzi bezmyślna, demagogiczna gospodarka, a już mamy do zanotowania drugi fakt wystąpienia zdrowo myślących jednostek z Rady Miejskiej w Pabjanicach, gdzie jak wiadomo rządził miastem blok żydowsko-socjalistyczny. Jest to zdrowy odruch społeczeństwa, które zaczyna odczuwać, że wszelkie partyjne rządy czy socjalistyczne, czy endeckie nie doprowadzą do niczego.

Do rządzenia trzeba nam ludzi, ludzi jeszcze raz ludzi... Nie takich, którym czerwona mgła przesłania wiecznie oczy i nie pozwala widzieć realnie życia, naturalnie, jakim go stworzył Bóg, a przez okulary Maksa „et consortes“.

Na wczorajszym posiedzeniu w Pabjanicach z Rady na 30 radnych ustąpiło 11, a mianowicie: 8 członków N. Z. R., 2 Chrz. Dem. i 1 połączonych organizacji polskich.

Pozostali zatem przedstawiciele P. P. S., żydzi i niemcy. W motywach swoich przedstawiciele N. Z. R. wytaczają niemożność współpracy z blokiem socjalistyczno-żydowskim, stanowiącym większość, tenbardziej, że jak wiadomo, często z nimi łączą się i niemcy. W ten sposób należy przypuszczać, że Rada zostanie rozwiązana, gdyż uzupełniające wybory mogłyby się odbyć tylko z powyższych 4-ch list, gdyż pozostałe zostają wycofane, naruszona więc by została równowaga wyborcza. Jednocześnie wiceprezydent Jan Jankowski i radny Andrzej Pawełczyk zostali wykluczeni z organizacji N. Z. R., gdyż nie poddali się tej uchwale, żądającej od nich złożenia mandatów.

Odezwa do robotników.

Rządy socjalistyczne w Radzie Miejskiej m. Pabjanic musiały nareszcie doprowadzić do ruin stan gospodarczy naszego miasta, walki partyjne coraz to bardziej występowały na kuorun rady miejskiej. Dyktatorska gospodarka pana prezydenta Makowskiego dokonała tego, czego się spodziewano od samego początku istnienia rady miejskiej. Pan prezydent, jako ojciec miasta jawnie występuje jako przedstawiciel P. P. S.

P. P. S. zawarła jawny sojusz z żydami, ten sojusz tak daleko posunął żydów, iż burżuj sjonista, Zieliński, nie dopuszcza do głosu żadnego radnego z obozu chrześcijańskiego, lub narodowego, a nawet radny sjonista został wybrany przez radę miejską na Zjazd Związku Miast jako przedstawiciel miasta, organizacji sjonistycznej został przyznany fundusz z Kasy miejskiej w sumie 1,000 marek na cele oświatowe, a organizacji Robotników Chrześcijańskich tylko 250 marek.

Bacność robotnicy, mieście oczy zwrócone na gospodarkę miejską, przyjrzyjcie się, jak większość socjalistyczna w Radzie miejskiej, która weszła po waszych karkach i rządzi miastem, daje grosz robotnika, ciężko zapracowany, daje dla wychowania i wychuchania polpa, który toczy nasz organizm polski. Socjaliści uważają siebie za przedstawicieli klasy robotniczej, lecz zadają kłam szczytnym idejom, jakie głoszą: program ich wypowiedzi walkę burżuazji, a wybierają na Zjazd burżuj żydowski, dają fundusz miejski organizacji burżuazyjno-żydowskiej. O nie! rzekomi obrońcy ludu pracującego, zrywamy wam maskę obłudy. Robotnik polski ro-

Sprzedaż mięsa.

Urząd walki z lichwą i spekulacją w wydał w sprawie sprzedaży mięsa dodatkowe rozporządzenie, w myśl którego sprzedaż hurtowników detalistom mięsa odbywać się nie tylko na rynku Tanfaniego, przy Piotrowskiej, lecz i w obu rzeźniach — przy ul. Radwańskiej i Bałuckiej.

Meldowanie domów niewykończonych.

Jak wiadomo, miejski Urząd Mieszkalnictwa przysłał meldowanie domów niewykończonych, wstawianych, meldowanie idzie nader i właściciele domów nie wykonując robót i działania działają tylko na własną szkodę, nie będą mogli im być przyznane pozwolenia na budowę i reperacje powyższych budowli.

Z Sekcji oświatowej P. H.

Sekcja oświatowa Stow. Handlowców wyda w dalszym ciągu swych prac postanowiła zorganizować specjalne komitety dla nauki angielskiego, francuskiego i niemieckiego. Członkowie Stowarzyszenia mogą się zapisywać w sekretarjacie Stowarzyszenia.

Komunikaty.**Wzrost.**

Zawiadamia się wszystkich Członków Polskiego Związku Zawodowego „Brukarzy i Betoniarzy”, że w niedzielę, d. 7.XII o godz. 9^{1/2}, odbędzie się walne zebranie w lokalu przy ulicy Głównej № 31 bez względu na ilość członków. 3120 1

Zebranie brukarzy i betoniarzy.

Niezwykłe ogólne zebranie Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Brukarzy i Betoniarzy odbędzie się w przyszłą sobotę, dnia 6-go grudnia o godzinie 5-ej wieczorem; przy ul. Przemysłowej 3. W drugim terminie tegoż samego dnia, tj. 6 ej wiecz., ważne bez względu na ilość przybyłych członków. Zarząd. 3122 1

Ze Stowarzyszenia Techników.

W piątek, 5-go grudnia r. b. o godzinie 8 ej wieczorem w sali Stowarzyszenia Techników przy ul. 3) dr. J. Piotrowski, konserwator na Łódzki, wygłosi odczyt na temat: „Kulturowe i estetyczne potrzeby Łodzi”.

Wstęp dla członków bezpłatny, dla gości wstęp dziesięć mk. 1.50.

Stowarzyszenie Techników w Łodzi.

Teatr i sztuka.**Teatr Polski (Dzielnia 18).****Występ Janiny Szyliżanki.**

Dnia 11-go grudnia dała nową sztukę J. A. Hertzta „Książka”, której romantyczna treść zaczerpnięta z powieści i pięknej artystki dramatycznej w doskonałej interpretacji uroczej J. Szyliżanki, budzi wielkie zainteresowanie wśród publiczności; na pierwszym przedstawieniu tej sztuki teatr był przepelniony, publiczność owacyjnie przyjmowała znakomitego artystę.

Jutro ostatni występ J. Szyliżanki w „Konstytucji” w Teatrze Polskim.

Po południu o godzinie 4-ej po cenach najniższych ukazuje się „Książka Józef Poniatowski” po raz pierwszy.

W niedzielę po południu po cenach popularnych ukazuje się gra „Major Barbara” kom. satyryczną B. Shawa.

Z WARSZAWY.

Dnia 11-go grudnia wyjechała stąd pierwsza grupa robotników polskich do Francji.

Jak wiadomo zwołała P. P. S. na 8 grudnia zjazd robotników rolnych, licząc, że przyjdą wybranych delegatów zjazdowi zdobędzie większość. Tymczasem dotychczasowe wybory przyniosły sukcesy komunistom, którzy uzyskali większość w powiatach: lubelskim, garwolińskim i krasnostawskim. Poważne wyrażają zapatrywanie, że wobec głodu w powiatach, należałoby wobec prac związku zawodowego robotn. roln., zająć stanowisko bardzo stanowcze. Równocześnie zwracają tu uwagę, że P. P. S. wchodzi obecnie na teren skrajnego dyktando. Przyznają to sami przywódcy tej partii, podając jako bezpośredni powód klęskę w ostatniej demonstracji ulicznej.

Niemcy w Cieszyńskim wykorzystują sytuację.

Pertraktować co do plebiscytu chcą i z polakami, i z Czechami.

Cieszyn, 4 grudnia. (PAT.) Organ niemieckich nacjonalistów cieszyńskich „Der Ostschlesier”, podaje szczegóły pobytu na Śląsku posła do Sejmu z Łodzi, Spickermana, który z polecenia Sejmu badał na Śląsku usposobienie Niemców w związku z plebiscytem. Dziennik niemiecki twierdzi, że w konferencji partii niemieckiej ze Spickermanem, okazało się, że postowie

polscy ze Śląska informują rząd polski o nastrojach niemieckich, jakoby Niemcy śląscy byli bez zastrzeżeń przychylnie usposobieni dla Polski. Niemcy objaśnili Spickiermana o istotnym stanie rzeczy, wyrażając gotowość traktowania w sprawach stanowiska plebiscytowego zarówno z Czechami jak i z Polską, ale tylko bezpośrednio z rządami.

Tajne zbrojenia niemieckie zaniepokoiły entantę.

Clemenceau żąda natychmiastowego przerwania ich.

Wiedeń, 4 grudnia. (PAT.) Niemiecki przedstawiciel w Paryżu otrzymał następującą notę państw sprzymierzonych. Wszystko, o czym się dotąd dowiedziano, świadczy o tem, że rząd niemiecki od niejakiego czasu przygotowuje i urzeczywistnia rozwój swoich sił militarnych. Oprócz tak zwanej „Reichswehr” stworzono w Niemczech siłę zbrojną pod nazwą „Sicherheitspolizei”, która ma wszelkie znamiona i wartość dodatkowego wojska.

Jest to siła zbrojna, którą dowodzą i administrują sztaby złożone z osób, mających wykształcenie wojskowe. Formacje te, choć podlegają ministerstwu spraw wewnętrznych, nie odpowiadają swemu rzekomemu charakterowi policyjnemu. Utworzenie takiej siły zbrojnej sprze-

ciwiał się artykułowi 102 traktatu pokojowego. Poza to tworzą Niemcy pod nazwą „Zeitliche freiwillige Einwohnerwehr”, rezerwy, których obowiązkiem jest przybywać na zebrania kontrolne i odbywać ćwiczenia wojskowe. Oddziały te rozporządzają fabrykami i magazynami amunicji, co znów sprzeciwia się artykułowi 178 traktatu pokojowego.

Państwa sprzymierzone i zaprzyjaźnione już dziś zwracają uwagę rządowi niemieckiemu, że postępowanie jego narusza traktat pokojowy i może być pojmowane jako zamiar rządu niemieckiego niewykonania traktatu. Z uwagi na to wszystko wzywają państwa sprzymierzone rząd niemiecki, aby przytoczone powyżej zarządzenia natychmiast cofnął. Podp. Clemenceau.

Pogromy żydów na Ukrainie.**W Jekaterynosławiu wymordowano 5,000 żydów.**

Wiedeń, 2 grudnia. „Morgenzeitung” donosi z Bukaresztu: Przez Ukrainę płynie obecnie nowa potężna fala pogromowa; nie tylko żołnierze, ale i oficerowie ochotniczej armii Denikina biorą udział w pogromach żydów. W Jekaterynosławiu wymordowano 5,000 żydów, zrabowano ich sklepy i porozbijano mieszkania.

Oddziały operujące na tyłach armii Denikina, nie znają żadnej litości i rabują oraz mordują bez opamiętania.

Pogrom w Kursku.

Lwów, 2 grudnia. Z Odesy donoszą, że po zajęciu Kurską rozpoczęły się pogromy żydów. Internowano przytem i aresztowano wiele osób z inteligencji, które stawiono przed sądem przez wyjątki. Jeden z komisarzy bolszewickich odznaczył się w akcji pogromowej niezwykłym okrucieństwem: przykładł ofiarom rozpalone blaszanki do ciała, a potem strzelał do nich z rewolweru.

Obalenie przepowiedni o „końcu świata”

Krakowskie obserwatorium astronomiczne zbija fantastyczne zapowiedzi p. Porty.

Kraków, 4 grudnia. (PAT.) Wobec uporczywie krążących niedorzecznych pogłosek opartych na przepowiedniach rzekomego astronoma amerykańskiego, niejakiego pana Porty o mających nastąpić w grudniu b. r. katastrofach żywiołowych, obserwatorium astronomiczne uniwersytetu krakowskiego podaje do wiadomości: 1) pan Porty jest osobistością w świecie naukowym zupełnie nieznaną i nieposiadającą żadnych praw do tytułu astronoma. Niektóre szczegóły jego oświadczeń zdradzają rażąco nieznamość astronomii. 2) Pan Porty buduje swoje groźne zapowiedzi na podstawie, że w grudniu r. b. wszystkie prawie planety (prócz ziemi) znajdują się w jednej linii ze słońcem (będą złączone). Fakt ten zdarza się rzadko, ale nauka niezna-

żadnego związku pomiędzy położeniem planet a wydarzeniami meteorologicznymi (powietrznymi). Fantastyczne zapowiedzi pana Porty są więc całkiem dowolne i pozbawione wszelkich racjonalnych podstaw.

Wobec powyższego wszelkie obawy „końca świata” czy też tylko nadzwyczajnych mrozów, zamieci, orkanów, trzęsień ziemi, zaćmień słońca i t. p. są najzupełniej płonne, gdyż zapowiedzi pana Porty są to po prostu pospolite brednie. Wszelkie zjawiska natury są zupełnie tak samo możliwe i prawdopodobne około 17 grudnia r. b. jak w każdym innym dniu. Małe odchylenia igły magnetycznej nie są wykluczone, ale one jedynie uczonych interesować mogą.

Krwawy skandal w rosyjskiej kolonii w Warszawie.

B. dama dworu i córka byłego dyrektora Izby skarbowej morderczynią.

(Od własnego korespondenta.)

Warszawa, 4 grudnia. Dziś w nocy zamordowano tu Paulinę Sobolew, krewną ks. Włodzimierza Denisowa. Mord został popełniony przez uduszenie. P. Sobolew, starszka lat 8), w kolonii rosyjskich emigrantów cieszyła się ogólnym poważaniem. Była ona spokrewniona z najpierwszymi rodami arystokratycznymi Rosji.

Mord został popełniony w nocy, gdy starszka położyła się spać. Po dokonaniu zbrodniczego czynu zabójca zrabował ofierze kosztowności oraz około 80 tysięcy rubli w gotówce.

Energicznie wdrożone śledztwo wykazało, że zabójstwo popełniła Aleksandra Dybowska, b. dama dworu Marii Teodorówny, wdowy po carze Aleksandrze III, a córka Szypowa, dyrektora b. rosyjskiej Izby skarbowej, który między innymi podpisywał banknoty rosyjskie.

Sprawa ta wywołała wielkie wzburzenie w kręgach emigrantów rosyjskich i wskazuje zarazem na zdemoralizowanie, jakie wśród tych wygnańców, pozbawionych kraju oraz często- kroć środków do życia, wywołała tutajczka oraz nienormalny stan życia z dnia na dzień.

Dziś o godz. 11 przed południem, po dłuższych cierpieniach, zasnęła w Panu nasza ukochana, serdeczna, troskliwa matka, teściowa, babka, prababka, siostra, szwagrowa i ciotka

†
s. t. p.

MATYŁDA KINDERMAN

z Hołszuerów

przeżywszy lat 79.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 6 grudnia, o godz. 2 po południu z kościoła Sw. Trójcy na stary cmentarz ewangelicki.

Stroskana Rodzina.

Łódź, 4 grudnia 1919 r.

3127

Wyniki śledztwa w sprawie nadużyć węglowych.

Dokomano aresztowań w Łodzi, Sosnowcu i Warszawie. Śledztwo zatacza coraz szersze kręgi.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 4 grudnia. Na skutek przeprowadzenia śledztwa w sprawach o nadużycia węglowe, ujawnione na całym terenie b. Królestwa Polskiego Sędzia śledczy, w Piotrkowie, p. Nowachowicz przy udziale porucznika straży kolejowej Strzeleckiego, urzędującego stale w Sosnowcu, zbadał cały szereg nadużyć, w wyniku czego zaarrestowano świeżo: w Łodzi: Józefa Ingstera, Abrahama Frydmana, Wacława Goszczyńskiego i Józefa Stefanusa. W Sosnowcu: Ludwika Zimna-Woda, Jakóba Zweigenhafta, Henryka Rotsteina i Abrahama Werdigera.

Pozatem postawiono w stan oskarżenia, lecz pozostawiono na wolności: Jana Kaszalskiego, Antoniego Dudkiewicza, Izraela Ingstera i Jana Arnolda.

Śledztwo, prowadzone w szybkim tempie zatacza coraz szersze kręgi i przewiduje liczne jeszcze aresztowania, nie tylko na prowincji, lecz i w Warszawie; nadużycia objęły nie tylko Łódź i Sosnowiec, Dąbrowę Górniczą, Warszawę, lecz wiele pomniejszych miast prowincjonalnych.

Dochodzenie to niewątpliwie przyczyni się do zupełnego wyświecenia źródła nadużyć z węglem, na których przeważnie ucierpiał niezamożne sfery ludności.

Po ukończeniu śledztw łącznych, sprawa skierowana będzie do urzędu prokuratorskiego w Warszawie, gdzie też będzie sądzona.

Szczegóły sprawy o rozstrzelanie ks. Pruskiego.

Obaj oskarżeni Szwarcencera i Szwedziński nie chcą się przyznać do winy, jednak zeznania świadków potwierdzają akt oskarżenia.

(Od wł. korespondenta.)

Wrocław, 4 grudnia. Rozpoczęto tu w lokalu Sądu Okręgowego sprawę przeciw Szwarcencerowi i Szwedzińskiemu, która wywołała wielkie zainteresowanie w naszym mieście. Po odczytaniu aktu oskarżenia, zarzucającego obu podsądnym szpiegostwo na rzecz Niemców i wydanie ks. Fr. Pruskiego w ręce okupantów, którzy niezadługo potem w Łodzi go rozstrzelali (szczegóły tej sprawy znane są czytelnikom „Rozwoju“, gdyż byliśmy pierwszym pismem, które poruszyło tę zbrodnię zaraz po wyjściu okupantów i zażądało przeprowadzenia śledztwa. Przyp. Redakcji), rozpoczęto badanie oskarżonego Szwarcencera i świadków.

Oskarżony Szwarcencera, sprawiający wrażenie człowieka wcale swym losem nie przybitego, wyjaśnia stosunek swój do władz niemieckich, oraz szykany i przykrości, jakie z ich strony go spotykały. (?)

Ze świadków pierwszy zeznaje por. Przemysław Kowalewski, wystawiający jaknajgorsze świadectwo oskarżonemu.

Na zasadzie raportów ówczesnej milicji wrocławskiej, której komendantem był świadek, wyniósł wrażenie, że oskarżony cieszył się względami władz niemieckich, wywołując przy ich pomocy bez cła towary z miasta.

Adw. Piechowski z Warszawy, uważa oskarżonego za zdolnego do denuncjacji.

Świadek adw. Zaleski, zeznaje, że wspólnik Szwarcencera, Szypowski, wyostał się z kozy dzięki protekcji i kaucji, złożonej przez Szwarcencera.

Następnie omawia sprawę kupna przez Szwarcencera i Szypowskiego folwarku Miłonice od p. Kochanowskich.

Świadek Fr. Kochanowski zeznaje, że oskarżony Szwarcencera wraz z Szypowskim podstępnie zawiądzający jego majątkiem, jeszcze intrygowali i podszczuwali żonę jego przeciwko niemu.

Sprawa miała oprzeć się o sąd polubowny, do którego kilkakrotnie nie doszło, dzięki temu, że Szwarcencera groził przewodniczącemu tegoż, że będzie miał do czynienia z władzami niemieckimi.

Najciekawszym jest zeznanie świadka Morawskiego, który mówi, że weterynarz niemiecki, Feldman, opowiadał, że Szwarcencera wart jest powieszenia w miejscu rozstrzelania ks. Pruskiego, gdyż lotnicy niemieccy wzięci do niewoli przez Rosjan, wyjaśnili, że ks. Pruski był ich niewoli nie winny.

Z opowiadania tego wysnuł świadek wniosek, że winnym wydania ks. Pruskiego w ręce Niemców był Szwarcencera.

O godz. 7 m. 5 przewodniczący odroczył obrady do g. 10 dnia następnego.

Białostoczczyzna dla Polski

Paryż, 4-go grudnia (PAT.) Rada Małsza przyznała Polsce okręg białostocki. Granicę południową tworzy rzeka Bug, północną — Białystok. Dnia 15 w powiecie suwalskim wojskowa marka markacyjna.

Stypendja dla bohaterskiej młodzieży.

Nowy sącz, 3 grudnia (PAT.) Rada zarządcza Towarzystwa Wzajemnych ubezpieczeń „Wisła” celem uczczenia rocznicy oswoobodzenia Lwowa uchwaliła nadać 10 stypendjum po koron młodocianym obrońcom Lwowa. Stypendja te zostały nadane między innymi J. Czechowi liczącemu lat 13, uczniowi III gimnazjalne i Adamowi Herczkowi, liczącemu 15, uczniowi IV klasy szkoły realnej.

Wzrost szowinizmu niemieckiego.

Berlin, 4 grudnia. (PAT.) Mackensena tysiączne tłumy publiczności cywilnej, ofiar Wystąpiła kompanja honorowa i szwadron honorowy. W owacjach wzięli także udział: August Wilhelm Pruski i generał Ludendorff.

Trybunał międzynarodowy

Paryż, 3 grudnia. (PAT.) Odbywająca w Brukseli konferencja związków, popierająca Ligę Narodów, przyjęła rezolucję, w której żąda utworzenia międzynarodowego sądu, w którym wszystkie państwa mają być równorzędne.

Ostateczny termin.

Lyon, 4 grudnia (PAT.) Dnia 2 grudnia płynął termin wyznaczony dla rządu rumuńskiego do przedłożenia odpowiedzi na listę, którą wręczyła mu Rada Najwyższa dnia 24 listopada b. r. Społiziewają się, że rząd rumuński przedłoży w ostatniej chwili żądany dokument. Jak wiadomo, nota sprzymierzeńców z dnia 15 listopada domagała się bezwzględnej zgody Rady Najwyższej. Rumunja ma przed siebie dnia 5 grudnia podpisać traktat w Sigmaringen.

Delegacja amerykańska pozostaje

Wiedeń, 4 grudnia. (PAT.) „Echo de France” dowiaduje się, że amerykański delegat Polkowski prosił Clemenceau i pana Crowe, o odroczenie wyjazdu delegacji amerykańskiej, który miał być w tydzień, aby obecnością swoją w Paryżu przyczynić się do przyspieszenia rokowań z Niemcami.

O drukarnię gadzinową.

Z polecenia głównego zarządu drukarni państwowych — jak donosi „Iskra” — w sprawie drukarni gadzinowej w Sosnowcu, która została sprzedana drukarni przez p. Mondalskiego, Stanczykowi w Dąbrowie. Jak już donosiliśmy swego czasu, jest uzasadnione podejrzenie, że drukarnia ta założona została przez okupacyjne władze austriackie i jako taka winna była być na własność państwa polskiego.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 4 grudnia (PAT.) Front litewsko-białoruski:

Na południowy wschód od Połocka oddziały nasze w utarczkach wzięły 3 karabiny maszynowe i kilkudziesięciu jeńców. Na wschód od Borysowa piechota nasza rozbiła koncentru-

jące się oddziały bolszewickie, biorąc 3 karabiny maszynowe i kilkudziesięciu jeńców.

Na reszcie frontu spokój.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego

Haller, pułkownik.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

Senator belgijski, Haled, przybył do Akwitanu w celu przygotowania układu w sprawie odstąpienia Belgii okręgów Eupen i Malmedy.

Podczas projektowanego urlopu prezydenta Wilsona zastępować go będzie wiceprezydent Marshall, który cieszy się większą niż Wilson popularnością w senacie.

Na tle nieporozumień między czeskimi partiami socjalistycznymi doszło do przesilenia militarnej.

Amsterdam, 4 grudnia. (PAT.) Z Paryża do-
szła, że przedstawiciele Francji na konferencji
pokojowej zwrócili się do przedstawicieli Ame-
ryki z prośbą, by amerykańskie odłożyły swój wy-
wód do chwili, w której protokół ratyfikujący
układ pokojowy z Niemcami zostanie podpisy-
wany. Zwrócono zarazem uwagę na to, że od-
roczenie delegatów Ameryki w chwili obecnej, acz-
kolwiek postanowiony był już od miesiąca, mo-
głoby w Niemczech mylnie interpretowany.

Resyjski rząd sowiecki zamianował swoim delegatem do rokowań pokojowych z rzeczo-
spolną estońską Karola Radka, znajdującego się
obecnie w więzieniu w Berlinie. Rząd estoński
udzielił już Radkowi pozwolenia na przyjazd i
zwrócił się do rządu berlińskiego o uwolnienie
Radka.

Rada Najwyższa odroczyła na jutro odpo-
wiedź na ostatnią notę Niemiec w sprawie za-
topienia floty niemieckiej w Scapa Flow.

Rada Najwyższa uchwaliła ustanowić komi-
sję dla rozdziału taboru kolei austriacko-węgier-
skich pomiędzy państwami, które powstały z mo-
narchii austro-węgierskiej.

Z KRAKOWA.

Wczoraj aresztowała policja niejakiego Jana Gaca, technika, współpracownika firmy „Norblin“ w Warszawie, który zgłosił się do tutejszej zbrojowni i miał odebrać nadeszłe pod adresem zbrojowni maszyny oraz beczki ze smarem. Okazało się, że beczki te zawierały w rzeczywistości pa-
sy transmisyjne wartości paruset tysięcy koron.

Wiadomo było, że firma „Norblin“ miała otrzy-
mać transport pod adresem zbrojowni. Władze
wojskowe prowadzą dochodzenia przeciw woj-
skowym wmięszanym w tę sprawę. Policja zaj-
muje przeciwko Gacowi.

Dzienniki podają, że w związku z samowol-
nym podwyższeniem cennika oraz niedawnym
siraikiem kawiarni nastąpiło we środę b. r. are-
sztowanie L. Piątkowskiego, właściciela cukierni
przy ul. Florjańskiej, Bańskiego, właściciela ka-
wiarni „Secesia“, Bolesława Górskiego, właściciela
cukierni dawniej B-zanca, Romana Made-
jewskiego, właściciela cukierni lwowskiej dawniej
Michałka przy ul. Florjańskiej.

Artyści teatru krakowskiego złączyli się pod
hasłem „aktorzy krakowscy żołnierzowi w polu“,
aby w dniu 11 grudnia urządzić wielką zbioro-
wą zbiórke na gwiazdkę dla żołnierza polskiego
w polu. W wykonaniu całodziennego programu
wezmą udział wszyscy krakowscy artyści, którzy
nawet składają na gwiazdkę dla żołnierzy swojej
dzienną gażę.

Wielka wyprzedaż gwiazdkowa.

- Palta damskie ostatnie fasony 650.— 520.— 485.—
- Bluzki wełniane w różnych kolorach 75.— 65.— 55.— fanelowe 45.— 42.—
- Spódniczki damskie z modnych materiałów 80.— 70.— 60.—
- Palta pluszowa damskie na watalinie i jedw. podszewce 1250.—
- Palta dla chłopców z granatowego kastoru na wacie z futrzanym kołnierzem 260.—
- Zimowa palta męskie z dobrego paltowego mater. 550.— 450.—

Samochł i Rozner,
Łódź, Piotrkowska 100.

3099-1

NOWO-OTWORZONY

skład skór

podszwy, wierzchoły i t. p.
Piotrkowska № 284.

3121-2

300 mk. nagrody

oferuję temu, kto sprowadzi lub wskaże gdzie znajduje się pies szpic, czarny, biały, japki, ogon i pod szyją. Al. i Maja (Pasaż Szulca) L. m. 5. Sprzedawca i kupujący będą sądowo nie ścigani. 3119 5

Do sprzedania zaraz

Samochód - lando

sześcioosobowy, w bardzo dobrym stanie, na gumach. Wiadomość: Kalisz, ul. Kościuszki № 7 m. 2. 3084-1

Na Gwiazdkę!!

Najtańsze źródło!!

resztek i ze sztuki.

Cajgi różne od M. 5.40

Flanela na białiznę M. 11.75

Barchany maszynkowy M. 13.50

Płócianka różne M. 11.75

Surówka 92 cent. szer. M. 9.50

Madepelam i silezia M. 9.50

Purpur czerw. na wopy M. 16.25

Kort wełn. na dam. i męsk. ubiory M. 37.00

Wełna szkocka na bluzki M. 18.50

oraz tow. wlepszonych gatunkach jak Bostony Ga-

bardina, Szewioty Sukna,

ładne korty i welury

wełna na bluzki i suknie,

Chustki ciepłe i podszewki

połącza bardzo tanio,

bo w mieszka- **Dzielnia 34**

niu prywatnym

poprz. ofic., I piętro (nie-

daleko, koleji). 3057-1

Potrzebny

CHŁOPIEC

na pasyki.

Zgłaszać się do „Rozwoju“.

Ważne dla pań!

Taniej niż wszędzie na Gwiazdkę są do nabycia **RESZTKI**

- Białych towarów i Madapolamu od Mk. 8.50
- Flanela, Płócianka i Surówka „ „ 12.50
- Korciki i Wełenka desenlowa „ „ 20.50
- Sukno, Korty, Bostony i Szewioty „ „ 40.80

Ważne dla handlujących, kooperatyw i Spółek rolniczych.

M. BRYL, Piotrkowska № 56, w podwórzu, 3-cie wejście, PARTER.

3130 1

Motory

10 P. S. 220 Volt, 8 1/2, P. S. 220 Volt na prąd zgierski i pabjanicki do sprzedania.

Oferty sub A. B. 220 w administracji pisma. 3130-2

Drobne ogłoszenia:

Kupno i Sprzedaż:

A.A.A.A.A.A. Obrączki ślubne pierścionki, kołczyki, duży wybór, różne fasony, gwarancja za złoto, najtaniej sprzedaje pierwszy polski tani sklep zegarmistrzowski-jubilerski. Brzezińska 10, Jan Piłcew. 150-4

A.A.A.A.A.A. 100 marek płacę za aparat starych zębów. Andrzeja № 7. Nadryczny. 397-4

A.A.A.A.A.A. Kupuję wszelkie futra. Płacę najlepiej. Grosman, Piotrkowska 24. Przyjmuję reperacje ka-
mińskie. 9324-7

A.A.A.A.A.A. Najtańsza sezonowa wyprzedaż resztek. Bostony, szewioty, korty, welury, drapy, sukna, na kożuszki, półszewka i watalina. Czysto wełniana flanela w białym, bordowym, szarym i ponsowym kolorze na kapelusze „Berety“, jedwabie, etaminy, batysty, cajgi, barchany na pościel, wyspy, metkał, surówka na fartuszek, lasting i atlas, zefiry. Koldry wntowe i boikowe. O wiele taniej niż wszędzie, bo w mieszkaniu prywatnym. Kilińskiego № 40 (Widzowska), fr., II p., nr. 10. 9681-nwscp.5

AAAA Meble solidne, całkowicie urządzenie oraz poje-
dyńcze sprzedaje najtaniej Skład Mebli Kilińskiego i Ciesielskiego Piotrkowska № 60, I piętro. W niedziele od 2 do 5 otwarty. 350-9

A.A.A. Kupuję używaną gar-
derobę, futra, białiznę, dywany, maszyny do szycia, kwiaty lombardowe, placę najwyższe ceny. Wólczajska 43, nr. 6. 9075-1

A. Sprzedam zaraz komode, zegar, maszynę Singer, Aleja Kościuszki 23-7. 910-

TEATR WIELKI, ul. Konstantynowska № 16.

Niedziela, dnia 7 grudnia Zrzeszenie Artystów Scen Polskich w Warszawie odegra sztukę w 3 aktach Gabr. Zapolskiej

Moralność pani Dulskiej

rola tytułowej Wanda Madzolewska, art scen zagr. i warsz. reżyserja G. Zapolskiej. Początek o g. 8 wiecz. Sala ogrzana. Bilety do nabycia w cukierni W-go Gostomskiego, Piotrkowska 76. W dzień przedstawienia w kasie teatru. 3107-3

WONS: 8 grudnia przedstawienie tej samej sztuki w Pabjanicach.

KONCERT

na rzecz

Żołnierza Polskiego

w Białej Sali Grand Hotelu, zapowiedziany na dzień 6 b. m. zostaje odłożony do dn. 13 b. m. z przyczyn natury technicznej. Bilety zachowują swą ważność na 13 grudnia. 3126-1

DO SPRZEDANIA

motor naitowy 8 HP. firmy H. Wegner, Łódź. — 20 stóp trans-
misji z szajbami — 4 przekładnie z szajbami — 1 heblarka
Abriethobelmaschine) 500 mm szerok. — 1 wiertarka pozioma
suporsem (Langlochbohrmaschine) — 1 piła tarczowa (Kreissäge)
1 frezarka (Fräsmaschine).

Warsztaty elektrotechniczne i Biuro instalacyjne
A. MAISTER i S-ka, Piotrkowska 158.

Do wynajęcia

z zaraz **LOKAL** składający się z dwóch pokoi i kuchni, z elektrycznością, na biuro, II piętro. Oferty pod „Lokal“. r 1

Potrzebne

kobiety z kaucją

DO ROZNO SZENIA GAZET
Zgłaszać się do „Rozwoju“.

Do sprzedania dobrze prosperujący skład w centrum miasta branży meblowej. — Do kupna potrzeba **Mk. 130,000.—**

Oferty dla okaziciela dwumarkówki № B. 069992 (mogę obznać z prowadzeniem powyższego). 3082 p. 1

Samochód osobowy

marki Adler 7/17 P. S. mało używany, typ Soopedo, na gumach **zaraz do sprzedania.**

Wiadomość: Z. Czekański, Łódź, Piotrkowska 95, od 1-2 godz. 3129 2

Mebie różne wyprzedam... bardzo tanio. Łóżka, materace, stół bieliźniarki...

Sprzedam otomanę, szafę, stół, krzesła, komoda, biurko...

Łóżka i kłowe, kredens szafa, stół, otomanę, krzesła...

Mebie, łóżka materace, szafy, umywalnie, etażerkę, kredens...

Łóżka, szafy, stoły, krzesła, biurko, sprzedaje najtaniej...

WCIONKI stare, zużyte kapucje administracja 'Kozwoju'.

Dom z piekarnią o 2 piecach egzystująca 25 lat jest do sprzedania...

Firanki, koronki niciane, kluczkowe, hafty poleca w mieszkaniu prywatnym W. Bogucka...

Futro męskie na popielicach z kołnierzem karakulowym do sprzedania...

Gronostajowa czapka do sprzedania Załozna № 11. Widmański.

Kupię kilka telefonów domowych. Ołerty w 'Rozwoju' pod 'Telefon'.

Kupuje żelaza do prasowania. Pralni, Piotrkowska 112.

Kupujemy stare i nowe druty miedziane oraz materiały elektryczne.

Kufier medlerowski do sprzedania za 300 mk. N. Cegielniana 27, m. 15.

Młackarnię parową z elevatorem i kompletem pasów sprzedam. Biuro Handlowe Taszyckiego, Piotrkowska 90.

Motocykl najnowszej konstrukcji 2 cylindrowy z wszelkimi wygodami do sprzedania...

Pianino na godziny do wynajęcia. Sienkiewicza 29, Grossnan.

Żrnia do sprzedania zaraz z powodu wyjazdu. Wschodnia 57, Szale.

Różne meble do sprzedania: łóżka z materacami, szafy, stoły, duże lustro...

Dyflarnie kupię, zapłacę dobrze. Ołerty dla A. K. Zgierz, poczta.

Sklep kolonialny sprzedam zaraz (rogowy) Aleksandrowska 77.

Sklep kolonialny do sprzedania przy ul. Anny 22.

Sprzedam sklep spożywczy. Nawrot 56.

Sprzedamy piłę rotacyjną (kreisäge) z trzema tarczami o średnicy 850 mm...

Sprzedam trzy duże szyldy. Przejazd 46, w sklepie.

Sypialnię mahoniową przedwojennej roboty, nożną z materacami sprzedam.

Sprzedam zaraz kredens do spowarni i różne meble. Piotrkowska 154-9, oficyna...

Sprzedam kilka rzeczy wamów do dąrkówek cementowych. Sienkiewicza 30, Kukuła.

Sprzedam sklep kolonialny z powodu zmiany interesu. Wozarzewska 14.

Szafa sklepowa do sprzedania. Piotrkowska 152, m. 25 od g. 5-6.

Wydierżawie dom. Tamże cztery drzewa na pniu do sprzedania, ul. Cienna № 57, u gospodarza.

Morgów ziemi i 44 pr. jest do sprzedania w Rudzie Pabjanickiej. J. Chłosta.

Różne:

Absolwent Akademii Handlowej mianowany przez Ministerium nauczyciel przedmiotów handlowych...

Bukieciarzki rutynowanej oraz uczenie poszukuję. Ołerty z podaniem warunków skłaść Rozwój lit. 'L. Z.'

Do wspólnej nauki dla przygotowana się na świadectwo 4 klasowe, młoda polka poszukuje 2-3 osób.

Do pracowni sukien potrzebna zdolna panna do szycia i uczenia. Piotrkowska № 118 m. 24.

Dzisiaj przedstawienie dla dzieci i młodzieży. Początek o g. 5 m. 15 po poł. Ceny miejsc od 1.- Mk.

Maturzysta z praktyką poszukuje korepetycji w zakresie klas 6-ciu. Szczególnie matematyka.

Młoda paniuszka z praktyką sakielową poszukuje miejsca w sklepie, lub mierniarni.

Ogrodnik żonaty poszukuje posady z dobrými świadectwami, poczta Główna, folw. Domarażyn, Jan Piessak.

Paniuszka biegle pisząca na maszynie poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej.

Pianista rutynowany przyjmuje zamówienia na wieczorki oraz poszukuje posady stałej.

Pokój umeblowany przy rodzinie do wynajęcia. Wiadomość w kawiarni, Kułińskiego № 82.

Pokój umeblowany na parterze do wynajęcia. Andrzej 46, Adam.

Potrzebna inteligentna dziewczyna do sprzątnia i roznoszenia listów.

Potrzebna panienka do szycia sukien i bielizny.

Potrzebne uczennice, pracownia sukien. Nawrot 37, m. 1.

Potrzebne szwaczki do szycia bielizny zaraz ul. Pańska 68.

Potrzebny zdolny pan do przycięcia włosów i strzyżenia. Wschodnia 57, m. 25.

Potrzebny zdolny pomocnik do drukarni. Zgierz ul. Kozłowa.

Potrzebny uczeń do drukierni. Kozłowa 42, m. 43-1.

Potrzebna zdolna podrepczna i uczenie do szycia.

Potrzebny monter elektrotechnika na światła i siłę.

Potrzebny uczeń do biura i sklepu z 3 klasowym wykształceniem.

Prywatny detektyw poszukuje stałej posady praktyka zagraniczna.

Potrzebny do koni samotny człowiek u p. Stońskiego.

Przechodząc ulicą Gubernatorską do Orle'a o godz. 6.30 wieczorem zgubiono 1.300 Mk.

Szofar potrzebny zaraz Kłińskiego 187.

Szofer mechanicz z 18 letnią praktyką poszukuje posady prywatnej lub na maszynie ciężarowych.

Szkoła gospodarstwa domowego przyjmie uczennice na 5 miesięczny kurs.

Uczeń kl. VII udziela lekcji korepetycji. Ołerty w 'Rozwoju' sub. 'Lecje'.

Umeblowane 2 pokoje do wynajęcia zaraz, elektryczność.

Wojskowy potrzebuje nauczyciela muzyki i języka polskiego.

Zamienię 4 pokoje, kuchnia i wyłody, gaz na 2-3 pokoje.

Zgubiono przechodząc od Przejazdu do Benedykta, zegarek srebrny z paskiem.

Zonaty człowiek z 4 kl. wykształceniem, znający 4 języki.

2 pokoje lub 1 pokój umeblowany z gazowym oświetleniem.

2 pokoje umeblowane z gazowym oświetleniem, razem lub oddzielnie.

Zakład przyjmuje reparacje maszyn do szycia.

Zagubione dokumenty. Paszport niemiecki Antoniego...

Antoniego Rajzla zgubił legitymację zapomogową...

Antoniego Keler zgubił kartę węglową.

Anna Klirk zgubiła paszport niemiecki.

Anna Klirk zgubiła paszport niemiecki.

Bolesław Ignasiak zgubił legitymację zapomogową.

Bolesław Ignasiak zgubił paszport niemiecki.

Bruna Marjanna zgubiła legitymację zapomogową.

Bolesław Kubiak zgubił legitymację zapomogową.

Błażewski Stanisław zgubił legitymację zapomogową.

Gerfas Jadwiga zgubiła paszport niemiecki.

Jan Majer Rozenblum zgubił paszport tymczasowy.

Gejzer Stanisława zgubił paszport wydany w Łodzi.

Madrian Helena zgubiła paszport niemiecki.

Jan Kmieć zgubił kwit od wpłaconych rubli.

Janina Duryk zgubiła paszport niemiecki.

Janina Nopemacyna Kubacka zgubiła paszport niemiecki.

Prezmer Eugeniusz zgubił paszport niemiecki.

Janek Piotr, urodzony 1880 r. z wyjeżdżając pow. Łaski...

Ładźkowski Józef zgubił legitymację chlebową na 5 osób.

Lange Karol zgubił legitymację chlebową na 1 osobę.

Lion Dąbrowski zgubił paszport niemiecki.

Lewicki Edwin zgubił paszport tymczasowy.

Łojewski Oskar zgubił paszport niemiecki.

Łojewski Edwin zgubił dowód osobisty.

Ogłoszenie. Koźmiński zgubił portfel skórzany...

Paszport niemiecki Władysława Walczaka zaginął.

Paczesny Walenty zgubił paszport niemiecki.

Proca Marta zgubiła paszport niemiecki.

Rambielńska Genowefa zgubiła legitymację chlebową.

Rimart Berit zgubił paszport niemiecki.

Romanowski Stanisław zgubił paszport niemiecki.

Romanowski Stanisław zgubił legitymację chlebową.

Stefan Pastuszek zgubił świadectwo czeladnicze.

Skradzono paszporty rosyjskie wydane w Łodzi.

Skradzono 2 paszporty niemieckie.

Skradzono paszport wydany w Łodzi.

Skradzono paszport wydany w Łodzi.

Skradzono paszport wydany w Łodzi.

Skradzono paszport wydany w Łodzi.

Skradzono paszport wydany w Łodzi.

Skradzono paszport wydany w Łodzi.

Sommer Marcin zgubił paszport niemiecki.

Wesołowska Katarzyna zgubiła paszport niemiecki.

Walenty Salomon zgubił legitymację chlebową.

Wojewski Stefan zgubił paszport niemiecki.

Zaginęła legitymacja posła.

Stare gazety do obwijania HURTOWO I DETALICZNIE SPRZEDAJE administracja 'Rozwoju'.